

Årsplan 2022/2023

Espira Sånum barnehage

Innhold

Innhold og oppgaver i barnehagen.....	5
Barns medvirkning	13
Samarbeid med foreldrene	14
Overganger	15
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	16
Barnehagens fagområder	21
Vedlegg	23

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

Sol ute
Sol inne

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med fokus på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Espira Sånum barnehage er en privat barnehage som ligger på Sånum i Mandal, ca 3 km fra sentrum. Barnehagen har fine fasiliteter, og er nærme både skog, strand og sjø som byr på mange flotte opplevelser.

Det er fem avdelinger i barnehagen fordelt på to bygg. I gamlebygget holder Krabbestua, Morillen og Havørna til, mens Svanen og Terna holder til i nybygget. Havørna, Terna og Svanen har barn i alderen 3-6 år, og Krabbestua og Morillen har barn i alderen 0-3 år.

Vårt mål er å gi alle barn i barnehagen en fantastisk start på livet. Vi har nært samarbeid med hjemmet for å sikre at alle barn har det godt i barnehagen. En trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede gir barna gode forutsetninger for allsidig utvikling, og de får sjansen til å bli best mulige utgaver av seg selv. Vi er gode på å gi barna mange og varierte erfaringer innen språk, realfag og bevegelse. Personalet i barnehagen har lang erfaring og god kompetanse på barn. Vi har høye krav til kvalitet og holder oss faglig oppdatert.

Barnesynet vårt ligger til grunn i alt vi gjør - vi vil det beste for barna!

Faktaboks

- Åpningstid 6.30-17.00
- Fullkosttilbud
- SunnereBarn barnehage
- Nasjonal foreldreundersøkelse 2021: 4,9 av 5
- Forskerfabrikkenbarnehage med eget forskerrom
- Skog rett bak barnehagen
- ReKomp - Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage
- Dialogmodellen
- Stine Sofies barnehagepakke, Barnas Verneombud
- READ Agder
- Barnehagebibliotek på hver avdeling
- Multihus på leirplass i Rona
- Drivhus
- Facebookside: Espira Sånum
- Instagram: espirasaanum
- Spireportalen: app.family.co
- Styrer: Inga Solberg, tlf 94 02 28 60 / 38 26 40 78, mail: saanum@espira.no

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

For å sikre at barna får best mulige vilkår hos oss arbeider vi systematisk for å være trygge og gode voksne for barna med fokus på gode relasjoner og gode samhandlinger mellom barnet og den voksne. Vi vil at alle barn skal bli sett, hørt og få lov til å være den de er, uavhengig kjønn, legning, etnisitet, livssyn, sosial status og funksjonsevne. Vi er alle forskjellige, men like verdifulle og en viktig del av barnehagens fellesskap. Det er viktig for oss at alle barn trives og har det godt. Trygge barn trives og har lyst til å leke og utforske, og det er da de lærer best og mest.

Vi jobber også med Stine Sofies barnehagepakke. Stine Sofies barnehagepakke skal sette oss i barnehagen til å identifisere barn som er utsatt for vold eller overgrep, og handle på bakgrunn av den kunnskapen.

Barnesynet vårt ligger til grunn for alt vi gjør i barnehagen, det betyr at alt vi gjør skal være til barnas beste. Vi vil at barna skal få være en best mulig utgave av seg selv, samtidig som de ser, inkluderer og tar vare på andre, omgivelsene sine og ikke minst naturen.

Vi går på turer i nærmiljøet, kanoturer og toppturer med fokus på turglede og mestring. Vi er opptatt av å bevare og vise respekt for omgivelsene rundt oss.

Bærekraftig utvikling som gjenbruk og resirkulering er viktig for oss, og hver sommer har vi sommerfest med gjenbruksmarked hvor alle inntekter går til SOS -barnebyer barnehagen vår i Bindura, Zimbabwe. Sammen med resten av barnehagene i Espira er vi med og drifter barnehagen som gir barn i Zimbabwe en god start i livet ved at de får plass i barnehagen.

I vårt arbeid med å være en SunnereBarn barnehage har vi dette barnehageåret fokus på å redusere matsvinn. I drivhuset vårt dyrker vi litt tomat, agurk og paprika, og her vil vi at barna skal være med på hele prosessen fra jord til bord.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

Vi har fokus på trygghet og gode relasjoner. Tilknytning handler om hvordan barn danner relasjoner og knytter følelser til andre, positive og nære relasjoner mellom barn og voksne er grunnleggende for barns trygghet og livsglede. Vi skal se, trygge og anerkjenne alle barn. Jenter og gutter skal få like muligheter og variasjon i aktiviteter. Vi skal hjelpe alle barn med å regulere følelser, utfordringer, sorg og skuffelser, og vi skal hjelpe barna til å leke og mestre. Det å mestre, altså å få til noe, skaper motivasjon og styrker selvbildet. Ved å støtte og anerkjenne positivt får barna tro på at de kan selv og de blir selvstendige. Når vi anerkjenner og bekrefter barna blir de kjent med sine egne og andres følelser. Å hjelpe barna til å håndtere følelser er avgjørende for barnas psykiske helse, læring og sosiale utvikling.

Vi har tett samarbeid med PPT/Kompetansesenter Sør, Barnehageenheten, andre barnehager og skolen. PPT/Kompetansesenter Sør er en del av det tverrfaglige laget i kommunen, og sammen med Familiesenteret og helsestasjonen deltar vi jevnlig i drøftingsmøter, kalt Oppvekstteam for å få veiledning og støtte slik at vi kan styrke og legge til rette for best mulig utvikling og læring for alle barn. Det er lovfestet at alle barn skal ha et trygt og godt barnehagemiljø, og vi følger godt med på hvert enkelt barns trivsel og utvikling slik at alle barna skal ha det trygt og godt i hos oss. Barnehagen har en egen plan for hvordan vi skal jobbe for at alle barn skal oppleve et trygt og godt psykososialt miljø. Dersom det oppleves at et barn ikke har det trygt og godt skal styrer varsles, og barnehagen skal undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Personalet i barnehagen har ikke lov til å gå forbi eller overse, vi skal gripe inn og gjøre noe. I forbindelse med Stine Sofies barnehagepakke har vi også barnas verneombud i barnehagen, som en kvalitetssikring på at vi har god handlingskompetanse slik at vi vet hva vi skal gjøre dersom barn opplever mobbing, vold eller seksuelle overgrep.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for omsorg:

- Møte alle barn når de kommer i barnehagen, si god morgen og takk for i dag
- Måltidene er preget av trivsel og god stemning
- Være autoritative voksne, dvs. tilstedeværende, varme og grensesettende voksne
- Være den trygge havn (trygghetssirkelen), et fang å sitte på, ei hånd å holde i
- Bruke god tid i overgangssituasjoner / stellesituasjoner, kommunikasjon og blikkontakt
- Vise barna at vi bryr oss ved å se, lytte, trøste, kose, anerkjenne, oppmuntre, dele glede og begeistring
- Tilpasse planer og rutiner, og respektere barnas behov
- Anerkjenne og bekrefte barnas følelser, møte de der de er i følelsesregisteret
- Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen
- Vi møter barna med positive holdninger
- Barnehagehverdagen skal være preget av trivsel og god stemning

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av lekemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

- Gi barna nok tid og rom for lek hver dag, det skal være lystbetont, frivillig og ikke minst gøy å leke
- Lekegrupper
- Alle skal få lov til å være med å leke og leken skal være trygg for alle
- Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek
- Ta initiativ til lek og delta i lek på barnas premisser
- Observere barnas lek og hjelpe og støtte ved behov
- Støtte og veilede ved konflikter og utestengelse fra leken
- Vi tilfører leken begeistring og glede
- Leken får god plass i dagsrytmen
- Skape trygge lekemiljø inne og ute, hvor barna kan leke, utforske og utfolde seg på en naturlig måte med leker tilpasset alder og interesser
- Ikke avbryte god lek, heller utsette eller skyve på planer så barna får være i leken
- Risikolek -> vi tilrettelegger for boltrelek

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforsking og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

- Barna skal få lov til å tørre å tenke selv
- Bekrefte, anerkjenne og vise barna tillit så de lærer å kjenne seg selv som gode mennesker
- Ta barna på alvor så de erfarer at de er viktige
- La barna bidra i forskjellige situasjoner så de erfarer at de er viktige for fellesskapet, eks. ukas hjelper
- Gi utfordringer tilpasset barnas mestringsnivå så de erfarer at de kan, at de er kompetente
- Bruke speiling, øve på selvregulering og øve på å ta andres perspektiv
- Gripe inn ved behov og støtte når barna er i konflikter ved å gi handlingsalternativer
- Filosofere og forske sammen med barna og utfordre dem. Spørre og lytte, la barna få tenke selv og ha egne meninger. Hva tenkte du nå? Hva kunne vært lurt? Hva kan du gjøre hvis du ser noen slår? Hjelp barna til å se hva som skjer hvis de gjør noe.
- Være varme og grensesettende voksne som støtter og griper inn der det trengs
- Møte barna i det de er opptatt av
- Vi støtter relasjoner mellom barn
- Støtter barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv
- Vi tilrettelegger for at aktiviteter i barnehagen skal være meningsfulle for barna

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

- Vi lar barna medvirke ved å bruke temaer barna selv er opptatt av i hverdagen
- Lytte til barna og la de få lov å bidra i planlegging, gjennomføring og evaluering av aktiviteter
- Vi er autoritative voksne - det er viktig for oss at barna kjenner og er trygge på oss når vi stiller krav og setter grenser
- Pirre barnas nysgjerrighet, hjelpe dem å søke kunnskap
- Tilby barna varierte og stimulerende pedagogiske miljøer som inspirerer til nysgjerrighet og utforsking
- Bruke tumlerom, gå på turer
- Gi barna fysiske og faglige utfordringer tilpasset deres mestringsnivå
- Øve på samarbeid og samhandling med andre
- Bruke ipad og data sammen med barna
- Prosjektarbeid
- Forskerfabrikken, eksperimenter innen realfag
- Arbeider systematisk med lekbasert læring via Agderprosjektet
- Vi utnytter her-og nå øyeblikkene, da er barna interesserte og læringspotensialet er optimalt
- Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking
- Vi utfordrer barnas tenkning
- Espira BLIKK -> Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

- Alle skal ha en venn og noen å leke med
- Trivselsregler, eks. vi sier god morgen til hverandre, smiler osv
- Vi reflekterer og filosoferer sammen med barna for å utvikle gode holdninger samt tydelige forventninger til hvordan vi skal ha det sammen, og hva som er lov å gjøre
- Fokus på å være en god venn og inkludering, vi snakker med barna om vennskap og fellesskap
- Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek
- Vi har en god blanding av organisering i større og mindre grupper
- Leker og materiell inviterer til felles lek og samspill
- Øve på å spørre: Kan jeg bli med på leken? Kan jeg få låne? Ja det kan du.
- Øve på å inkludere andre, eks. Vil du bli med å leke? Skal vi leke sammen?
- Øve på å respektere andre og selvregulering, eks. Hvis noen sier stopp, da slutter jeg.
- Lytte til og forstå barna ved konflikt, spørre hva skjedde, la barna forklare, komme frem til løsninger sammen
- Ha felles aktiviteter på tvers av avdelingene
- Vi har sosiale arrangementer på tvers av avdelingene
- Ansatte i barnehagen jobber med å bekrefte og forsterke positiv adferd ved å si f.eks. Nå var du en god venn når du ....

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

- Bokuke hvor vi markerer verdens bokdag
- Snakke med barna, synge og lese for og sammen med barna
- Bruke lesegrupper og språkgrupper, tøyse med språket
- Bruke sang, rim, regler, fokusord og tegn til tale
- Bruke snakkepakka, språkkista og språkløyper
- Dialogisk lesing
- Bruke ord til handling, dvs sette ord på alt vi gjør, gjenta det barna sier
- Bruke lydbøker i hviling
- Vi skal lytte til barna, la de få fortelle, alle får mulighet til å delta i samtaler
- Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkreter etter behov for å utvikle språket og ordforrådet
- Lek med ord og tall på andre språk
- Espira BLIKK -> Til enhver tid er praksis i vår barnehage at alle ansatte leker med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger
- Vi stiller åpne spørsmål som inviterer til dialog og språkutvikling
- Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter
- Vi låner bøker på biblioteket, og vi har barnehagebibliotek på alle avdelinger
- Vi har gode språkmiljø på avdelingene hvor barna har tilgang på bøker, spill, ark, tegnesaker, bokstaver osv
- Vi er med på satsingen READ Agder

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

- Vi skal spørre barna og lytte til det de sier
- Observere barna for å se hva de er opptatte av
- Barna skal være med å påvirke aktiviteter og opplegg
- Ha prosjekter sammen med barna, være lydhøre for barnas innspill
- Lage planer sammen med barna, eks. være med å planlegge aktiviteter
- La barna være med å vurdere og evaluere aktiviteter

Det er godt å være barn i Espira Sånium!

- En trygg og god hverdag preget av mestring, lek, læring og glede
  - Et nærmiljø som byr på mange flotte opplevelser
- Mange og varierte erfaringer innen språk, realfag og bevegelse

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- Oppstarts samtale før barnet begynner i barnehagen
- Tilby overgangssamtale når barn bytter avdeling
- Vi møter alle barn og foreldre når de kommer i barnehagen, smiler og sier hei
- Spørre foreldrene i levering om det er noe spesielt vi må vite for å gi barna en god dag
- Når barna skal hjem fra barnehagen skal vi støtte de i å fortelle noe fra dagen som har vært
- Foreldresamtaler og foreldremøter
- Dialogmøte høsten 2022 hvor målet er å forebygge mobbing i barnehagen ved økt samarbeidskvalitet mellom foresatte og ansatte i barnehagen
- Samarbeidsmøter
- Møter i Samarbeidsutvalget (SU)
- Sommerfest, Lucia, påskefrokost og andre foreldrearrangementer
- Bruk av Spireportalen, eks. bilder, nyhetsfeed, meldinger og beskjeder
- Lytte til alle foreldre, de er spesialister på sine barn
- Gi gode og tydelige beskjeder til foreldrene
- Nasjonal foreldreundersøkelse 2021 -> Fokus på foreldretilfredshet samt informasjonsflyt.

Vi har som mål å ha høy foreldretilfredshet i barnehagen, og jobber systematisk med levering- og hentesituasjonen i barnehagen – alle barn og foreldre skal blir møtt av imøtekommende, tilstedeværende og kompetente voksne når de kommer og går fra barnehagen.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

- 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret
- Personalmøter, lpedagogmøter, edermøter, avdelingsmøter, HMS møter og beredskapsmøter
- Årsplan
- Årshjul
- Aktivitetsplanlegger i Spireportalen
- Espiraakademiet - kurs rettet mot ansatte for å styrke ansattes kompetanse
- Kurs
- Bruk av espiranett hvor vi har tilgang på fagressurser

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

- Systematiske vurderinger av praksis gjennom metodikken Espira BLIKK
- Jevnlig refleksjon, vurdering og evaluering i hverdagen og på møter
- Arbeider systematisk og barnehagebasert med kompetanseutvikling ved bruk av IGP, case o
- Utviklingssamtaler
- Bruk av smartmål
- Klimaundersøkelse i personalet
- Foreldreundersøkelser
- Mål og tiltakskort etter vurderinger
- Nåsituasjon - oversiktsbilde
- Aktivitetsplikt ihht barnehagemiljø
- Handlingsplikt

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

- Alle skal være med på det vi gjør i barnehagen utfra de forutsetningene de har
- Systemtenkning - vi organiserer oss slik at det er plass til alle
- Små grupper
- Dagtavle
- Tar hensyn til barnas behov og legge til rette slik at alle opplever mestring
- Benytter oss av tilbudet fra kommunen om veiledning Oppvekstteam 0-6 år
- Veiledning fra spesialpedagog vedr. barn som mottar spesialpedagogisk hjelp
- Miljøregler som sikrer lik praksis rettet mot enkeltbarn
- God kommunikasjon mellom barnehagen og hjemmet
- Bruk av Alle Med og TRAS ved behov

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

- God tilvenning med tilgjengelige voksne, de voksne skal være en trygg havn (trygghetssirkelen)
- Forutsigbar hverdag og trygge, gode voksne som ser og anerkjenner hvert enkelt barn
- Små grupper, leke sammen med barna, og være på gulvet sammen med de
- Øve på å spise selv (øye-hånd koordinasjon)
- Bruke gjentakelse, eks. synge de samme sangene, lese de samme bøkene
- Tilføre nytt, eks. bøker, sanger, turer osv når barna er klare for det
- Introdusere farge, form og telling
- Bruke puttebokser, stableleker og puslespill
- Bruke ord til handling, dvs sette ord på alt vi gjør, gjenta det barna sier
- Bruke visuelle virkemidler for å forsterke og utvikle språket og ordforrådet
- Dekke de forskjellige barnas primærbehov (søvn, mat, hvile)
- Espiras språkkoffert - spirende språkglede
- samlinger med forskjellige temaer og prosjekter som eks. Babblarne
- Bruke kontaktbarometer
- Selvstendighetstrening som å øve på å gå på do og øve på å kle seg, gå på tur uten vogn
- Småspirestandarden
- Bruke materiell fra Forskerfabrikken

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

- Forutsigbar hverdag og trygge, gode voksne som ser og anerkjenner hvert enkelt barn
- Bruke smågrupper, gi gode lekemuligheter, tilrettelegge for god lek
- Øve selvregulering, eks. kongen befaler, rødt lys, hatt og katt, vente på tur
- Mer selvstendighet i det daglige, eks. øve på å smøre mat selv, øve på å kle seg selv, gå på do selv
- Mer selvstendige i lek (mindre voksenstøtte) og mer avansert lek
- Utfordre barna fysisk, matematisk og språklig, eks. lenger turer, spille spill, sette ord på ønsker og behov
- Sosial kompetanse, eks. fokus på å kjenne igjen følelser og øve på å sette ord på følelser, ønsker og behov
- Fokus på inkludering og vennskap, eks. alle får være med på leken og vi skal være gode mot hverandre
- Bruke materiell fra Forskerfabrikken, samlinger, temaarbeid
- Bruke kontaktbarometer
- Superspiregrupper

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

- Forutsigbar hverdag og trygge, gode voksne som ser og anerkjenner hvert enkelt barn
- Høyere krav til selvstendighet i det daglige og litt mer ansvar, eks. smøre egen mat, kle seg selv uten voksenhjelp, og ha en viss forståelse for hva som er lurt å ha på seg i forhold til vær
- Fysiske utfordringer i form av lengre turer i skog og mark, og bruk av gymsal
- Gi utfordringer innen matematikk, språk, sosial kompetanse og selvregulering, eks. ferieleken, danseleken
- Lekbasert læring i arbeid med matematikk, eks. tall, geometri, statistikk og måling
- Dialogisk lesing og fokus på språklig bevissthet, eks. setninger, ord og lyder, stavelser, bokstaver
- Selvregulering for å øve hukommelse (arbeidsminne), impulskontroll og fleksibel oppmerksomhet
- Ukas hjelper
- Sosial kompetanse, eks. fokus på følelser, vennskap, ansvar, samarbeid og det å være god mot andre
- Forberede skolestart gjennom samtaler og besøk på skolen
- Skolespiregrupper
- Skolespirene får lov til å øve seg på å være ute alene, små friminutt
- Skolespirestandard
- Matpakkekurs for skolespirene

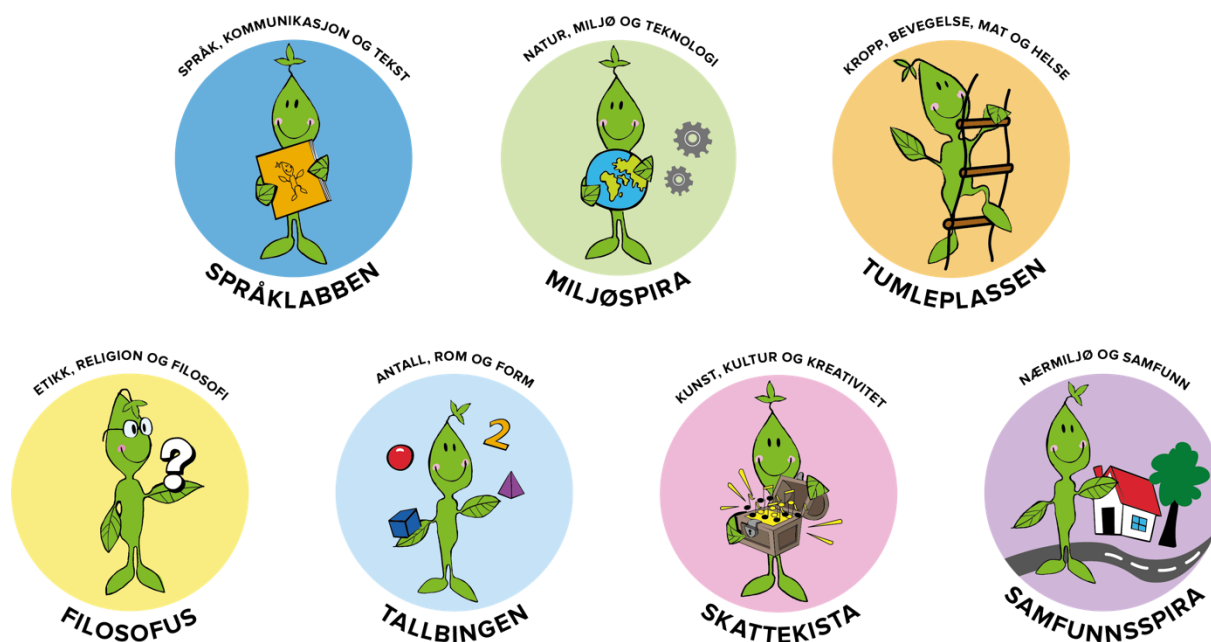

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

- Markere World Science Day
- Markere Verdens Bokdag
- Markere Verdensdagen for Lykke
- Idrettsdag
- Markere Verdensdagen for psykisk helse
- Forskerdager
- Turdager og utelek hver dag
- Varm mat 1-2 ganger i uken
- Lage sunn smoothie / smoothie is / fruktsalat til bursdagsfeiringer
- Månedens aktiviteter fra SunnereBarn
- Håndvask om morgenen når barna kommer i barnehagen
- Gir barna gode vilkår samt mange og varierte erfaringer med språk, realfag og bevegelse
- Vi har som mål at barna alltid har tilgang til bøker
- Fokus på lesing i små og store grupper
- Bruker språk, tekst og kommunikasjon, formidler på forskjellige måter
- Lekbaserte aktiviteter innen matematikk, eks. måling, tall, spill, regler
- Bruke Være Sammen materiellet, småbarnspakken og grunnpakken, aktiviteter fra Agderprosjektet

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være tilstede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekommende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringsamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

*Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

